

Beslutningsforslag nr. **B 41**

Folketinget 2010-11

Fremsat den 16. december 2010 af Per Clausen (EL), Line Barfod (EL), Johanne Schmidt-Nielsen (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om anvendelse af forsigtighedsprincippet i forbindelse med nanosølv

Folketinget opfordrer regeringen til at anvende forsigtighedsprincippet i forbindelse med nanosølv og indføre et midlertidigt forbud mod nanosølv i forbrugerprodukter.

Bemærkninger til forslaget

Sølv på nanoform tilsættes en lang række forbrugerprodukter, som findes på det danske marked, bl.a. cykelshorts, undertøj og strømper. Nanosølv tilsættes for at dræbe bakterier og bl.a. fjerne lugten af sved. Ny forskning viser imidlertid, at partiklerne frigives fra tøjet, når man sveder, og at mennesker optager nanosølv gennem huden.¹

Studier, der har haft til formål at kortlægge den mulige skadevirkning af nanosølv på organismer, rapporterer, at nanosølv skader cellerne, særlig har man fundet skade på cellernes dna. Forskerne har også undersøgt effekten af nanosølv på celler, som styrer produktionen af sædceller i testiklerne hos mus. Det viste sig, at de små nanopartikler kan forhindre cellerne i at signalere til hinanden og dermed helt stoppe væksten af sædcellerne. De mindste nanopartikler gav den største effekt.²

Muligheden for, at bakterier kan blive modstandsdygtige over for nanosølv, vækker også stor bekymring. Nanosølv er nemlig nyttigt i en række medicinske produkter f.eks. til at få besværlige sår til at hele. Hvis bakterier bliver resistente over for nanosølv, vil det miste sin anvendelighed i hospitalsverdenen.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at hvis de miljø- og sundhedsmæssige effekter af et kemikalie ikke er undersøgt til bunds, bør det slet ikke markedsføres. Dette gælder i særlig grad for nanomaterialer, da disse opfører sig fundamentalt anderledes end de kemikalier, der er dækket af den nuværende kemikalielovgivning. Antallet af forbrugerprodukter, der indeholder nanomaterialer, er i eksplosiv vækst, og det er forslagsstillernes opfattelse, at man generelt burde anvende forsigtighedsprincippet på dette felt.

Ifølge Europa-Kommissionens meddelelse om anvendelse af forsigtighedsprincippet (KOM (2000) 0001) skal tre betingelser være opfyldt, for at man kan anvende princippet:

1. Der skal være identificeret en potentielt negativ effekt.
2. Der skal foreligge et forsøg på at færdiggøre en ekspert-risikovurdering, der er ufuldstændig pga. videnskabelig usikkerhed.
3. De mulige risici stemmer ikke overens med det beskyttelsesniveau, der vurderes at være acceptabelt.

Alle disse tre betingelser er opfyldt for nanosølv i forbrugerprodukter.

Ad punkt 1. Der er som tidligere nævnt identificeret potentielle alvorlige og skadelige effekter ved anvendelsen af nanosølv.

Ad punkt 2. European Commission's Joint Research Centre publicerede et review af litteraturen samt et forsøg på at udføre en risikovurdering, hvilket ikke kunne lade sig gøre pga. manglende videnskabelig viden, jf. <http://www.nanowerk.com/nanotechnology/reports/reportpdf/report133.pdf>.

Ad punkt 3. Miljøstyrelsen har for nylig forbudt et nanospray-produkt til gulve: »NanoCover gulvforsegling ikke-sugende«. Forbuddet blev indført, efter et studie fra det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) havde vist, at mus udsat for NanoCovers produkt fik lungeskader og mistede 10 pct. af deres kropsvægt efter et døgn. Sagen er bl.a. omtalt på Videnskab.dk, jf. http://www.videnskab.dk/content/dk/teknologi/er_nanomaterialer_farlige#.

Hvis dette forbud afspejler det risikoniveau, som Miljøstyrelsen finder acceptabelt, så er det forslagsstillernes opfattelse, at man også burde indføre et midlertidigt forbud mod nanosølv i forbrugerprodukter, indtil de sundhedsmæssige risici ved anvendelse af nanosølv er afklaret.

Som minimum skal det afklares, hvilke effekter sølv på nanoform har på den menneskelige organisme, og hvor stor risikoen er for, at bakterier udvikler resistens over for det.

- ¹ Sved opløser nanosølv. Informationscenter for Miljø og Sundhed, 5. maj 2010. Determination of silver nanoparticle release from antibacterial fabrics into artificial sweat. *Particle and Fibre Toxicology*, 2010, Vol 7 nr. 8. Human skin penetration of silver nanoparticles through intact and damaged skin. *Toxicology*, 2009, vol. 255, nr. 1-2
- ² Ny viden om nanosølv. Informationscenter for Miljø og Sundhed, 3. september 2010. Silver Nanoparticles Disrupt GDNF/Fyn kinase Signalling in Spermatogonial Stem Cells. *Toxicological Sciences*, 2010, vol. 116, nr. 2. *Nanotechnology*, 2009, vol. 20

*Skriftlig fremsættelse***Per Clausen (EL):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om anvendelse af forsigtighedsprincippet i forbindelse med nanosølv.

(Beslutningsforslag nr. B 41)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.